

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

17 ביולי 2017

1148

כ"ג בתמוז התשע"ז

עמוד

הצעת חוק התכנון והבנייה (תיקון מס' 117), התשע"ז-2017 1218

הצעת חוק התכנון והבנייה (תיקון מס' 117), התשע"ז-2017

1. תיקון סעיף 1 בחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965 (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 1, בהגדרה "תשתיות לאומיות", במקום "נמל תעופה" יבוא "שדה תעופה".
2. תיקון סעיף 2 בסעיף 2 לחוק העיקרי, במקום סעיף קטן (ד) יבוא:
- "(ד) תקופת כהונתו של חבר המועצה הארצית תהיה חמש שנים, ואולם חבר המועצה שתקופת כהונתו תמה יוסיף לכהן עד למינוי חבר אחר במקומו או עד למינויו מחדש לפי סעיף קטן (ה)."
3. תיקון סעיף 4א6 בסעיף 6א לחוק העיקרי, במקום סעיף קטן (ג) יבוא:
- "(ג) תקופת כהונתו של חבר הוועדה לתשתיות תהיה חמש שנים, ואולם חבר הוועדה שתקופת כהונתו תמה יוסיף לכהן עד למינוי חבר אחר במקומו או עד למינויו מחדש לפי סעיף קטן (ד)."
4. תיקון סעיף 9 בסעיף 9 לחוק העיקרי, במקום סעיף קטן (א) יבוא:
- "(א) תקופת כהונתו של חבר הוועדה המחוזית תהיה חמש שנים, ואולם חבר הוועדה שתקופת כהונתו תמה יוסיף לכהן עד למינוי חבר אחר במקומו או עד למינויו מחדש לפי סעיף קטן (א1)."
- (א1) חבר הוועדה המחוזית יכול לשוב ולהתמנות לחבר הוועדה לתקופות כהונה נוספות."

ד ב ר י ה ס ב ר

יוצא של אילוצים במשרדי הממשלה ובגופים השונים הממנים למועצה את נציגיהם. בשל הוראות סעיף 2 האמור, הקובעות מועד אחיד לחידוש המינויים של כלל החברים במועצה, אחת לחמש שנים, נדרש לעתים מינוי מחדש של חבר המועצה שהוסמך לתפקידו זמן קצר לפני תום תקופת הכהונה של המועצה.

לאור האמור, מוצע, בסעיף 2 להצעת החוק, לבטל את ההוראה בדבר תקופת כהונתה של המועצה הארצית, ולקבוע כי תקופת הכהונה של כל חבר מועצה תהיה חמש שנים ממועד מינויו.

בדומה למועצה הארצית, גם לגבי הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה (להלן – הוועדה המחוזית) והוועדה לשמירת הסביבה החופית, ההסדר הקיים היום, בסעיף 9(א) לחוק ובסעיף 3(ב) לתוספת השנייה לחוק, קובע כי תקופת כהונתן תהיה לחמש שנים.

וזה נוסחם של הסעיפים הקטנים האמורים:

9. (א) תקופת כהונתה של ועדה מחוזית תהיה חמש שנים; אך אם לא נכנסה לתפקידה ועדה מחוזית חדשה תמשיך הוועדה הקודמת ששה חדשים נוספים בכהונתה, ובתום התקופה של ששה חדשים תתחיל הוועדה המחוזית החדשה לפעול בכל מספר של חברים שנתמנו עד אז."

סעיפים מוצע לתקן את הגדרת "תשתיות לאומיות" 1 ו-9 בסעיף 1 לחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965 (להלן – החוק), ואת ההגדרה "תשתית" בסעיף 61א(2ב)3 לחוק, כך שבמקום השימוש במונח "נמל תעופה" ייעשה שימוש במונח "שדה תעופה". מטרת התיקון ליצור אחידות בחוק עצמו העושה שימוש במונח "שדה תעופה" בסעיפים אחרים (למשל בסעיפים 3)49, 63(ה) ו-188(ב)). בנוסף, זהו המינוח המקובל הן לפי חוק הטיס, התשע"א-2011, המסדיר את נושא התעופה בישראל, והן בתמ"א 15 – תכנית המיתאר הארצית לתפרושת שדות התעופה. המונח "שדה תעופה" מתייחס לשדות התעופה מכל הסוגים (הן שדות תעופה פנים-ארציים והן שדות תעופה בין-לאומיים).

יצוין כי התיקון המוצע בא לשם הבהרה ואינו משנה את המציאות הקיימת.

סעיפים סעיף 2 לחוק קובע הוראות לעניין המועצה 2, 3, 4 ו-13 הארצית. סעיף קטן (ד) שבו קובע לאמור:

"(ד) תקופת כהונתה של המועצה הארצית תהא חמש שנים."

בהתאם לקבוע היום בסעיף 2 לחוק, תקופת כהונתה של המועצה הארצית לתכנון ולבנייה היא חמש שנים. כפועל הרכב חברי המועצה משתנה מעת לעת, כפועל

1 ס"ח התשכ"ה, עמ' 307; התשע"ז, עמ' 884.

5. במקום סעיף 12 לחוק העיקרי יבוא:
 "הקמת ועדות ערר 12. שר האוצר רשאי להורות בצו על הקמת ועדות ערר נוספות במחוז מסוים שיקבע."
 החלפת סעיף 12
6. בסעיף 12 לחוק העיקרי, סעיפים קטנים (ב) ו-(ג) – בטלים.
 תיקון סעיף 12
7. אחרי סעיף 12 לחוק העיקרי יבוא:
 "הקמת ועדות ערר 12. שר האוצר רשאי להורות בצו על הקמת ועדות ערר נוספות נוספות לפיצויים ולהיטל השבחה, במחוז מסוים שיקבע."
 הוספת סעיף 12
8. בסעיף 19 לחוק העיקרי –
 תיקון סעיף 19

(1) בסעיף קטן (א), בפסקה 2, במקום "שבעה חברים שימנה" יבוא "שבעה חברים, ובמרחב תכנון מקומי שבו מספר הרשויות המרחביות עולה על חמש – מספר חברים כמספר הרשויות המרחביות בתוספת שני חברים, שימנה", במקום "לייצוג של כל הרשויות המרחביות ולמספר" יבוא "למספר" ובמקום "ובלבד שלא" יבוא "ובלבד שלכל רשות מרחבית יהיה נציג אחד לפחות, שלא";

ד ב ר י ה ס ב ר

- "התוספת השנייה
 המקומיות שבמחוז, והועדות המקומיות ימסרו את ההודעה לכל דורש."

3. (ב) תקופת כהונתה של הועדה תהיה 5 שנים.
 באופן דומה לתיקון המוצע לסעיף 2 מאותם הטעמים, מוצע, בסעיפים 4 ו-13 להצעת החוק, לשנות הסדרים אלה, ולקבוע כי תקופת כהונתו של חבר הועדה המחוזית וחבר הועדה לשמירת הסביבה החופית תהיה חמש שנים.
 כמו כן מוצע להבהיר לגבי חבר הועדה המחוזית כי הוא יוכל לשוב ולהתמנות לתקופות כהונה נוספות, בדומה לאפשרות הקיימת לחבר המועצה הארצית ולחבר הועדה לשמירת הסביבה החופית.
 בהמשך לתיקונים אלה, מוצע לקבוע כי המינויים כאמור לא יפקעו בתום חמש שנים ממועד המינוי, אם טרם מונה חבר אחר או חודש המינוי. לשם הבהירות מוצע לקבוע הוראה דומה גם לגבי הכהונה של חבר הועדה לתשתיות (סעיף 3 להצעת החוק) אשר לגביה נקבע כבר היום כי תקופת הכהונה תחושב לגבי כל חבר בנפרד ולא לגבי הועדה בכללותה.
 סעיפים 6, 7 ו-12 לחוק בנוסחו היום קובע כלהלן:
- "הקמת ועדות ערר נוספות
 12. שר האוצר, לאחר התייעצות עם הועדות המקומיות הנוגעות בדבר, רשאי להקים ועדות ערר נוספות לפי סימן זה, למרחב תכנון מקומי אחד או יותר, שבמחוז מסוים, אם נוכח כי יש צורך לעשות כן.
 (ב) הודעה על הקמת ועדת הערר, הרכבה, ותחום סמכותה, תפורסם ברשומות והעתקה יישלח ליושב ראש הועדה המחוזית שבתחומה הוקמה ועדת הערר; יושב ראש הועדה המחוזית ישלח העתק מההודעה לועדות
- (ג) קבע שר הפנים את סכום שיעור השתתפותה של רשות מקומית לפי סעיף קטן (ב), יהיה סכום זה חוב המגיע ממנה לאוצר המדינה, מיום שהומצאה לה הודעה על כך משר הפנים; מותר לאוצר המדינה לנכות חוב כאמור מתוך הסכומים המגיעים מאוצר המדינה לרשות המקומית על פי דין או הסכם, או בדרך אחרת, על פי דרישת שר הפנים, וזאת על אף כל משכון, שעבוד, עיקול או איסור העברה אחר, המוטלים על הסכום האמור, ורואים את התשלום לועדת הערר כתשלום לרשות המקומית."
 סעיפים קטנים אלה מתייתרים לאור התיקון המוצע לסעיף 12 שכן תקציב ועדות הערר הנוספות ככל שיוקמו, ייכלל בתקציב מינהל התכנון (ראו סעיף 12(א) לחוק).
 בסעיף 7 להצעת החוק מוצע, מהטעמים המנויים לעיל, לקבוע הוראה דומה לעניין מינוי ועדות ערר נוספות לפיצויים ולהיטל השבחה.
 סעיף 8 סעיף 19(א)(2) לחוק קובע, כי בוועדה מקומית שמרחב התכנון שלה כולל יותר מרשות מקומית אחת (להלן – רשויות מרחביות), ימנה שר הפנים שבעה

(2) בסעיף קטן (א1), אחרי פסקה (2) יבוא:

"(3) הוראות פסקאות (1) ו-(2) יחולו גם על מרחב תכנון מקומי שבתחומו שתי רשויות מרחביות בלבד, בהתקיים שניים אלה:

(א) ברשות המרחבית שבה מספר התושבים גדול יותר (בפסקה זו – הרשות הגדולה), מספר התושבים הוא פי שלושה לפחות ממספר התושבים ברשות המרחבית האחרת;

(ב) מספר התושבים ברשות הגדולה הוא עשרים אלף או יותר."

תיקון סעיף 61א 9. בסעיף 61א(ב2)(3) לחוק העיקרי, בהגדרה "תשתית", במקום "נמל תעופה" יבוא "שרדה תעופה".

הוספת סעיף 111א 10. אחרי סעיף 111א לחוק העיקרי יבוא:

"העברת הדיון למוסד תכנון אחר 111א1. החל מוסד תכנון לדון בתכנית, ובטרם השלים את הדיון בה עברה הסמכות לגבי אותה תכנית, לפי הוראות חוק זה, למוסד תכנון אחר, יעביר מוסד התכנון את הדיון למוסד התכנון האחר, ואולם אם החליט על הפקדת התכנית לפני שעברה הסמכות למוסד התכנון האחר, תהיה נתונה לו הסמכות להמשיך ולדון בתכנית."

ד ב ר י ה ס ב ר

משמעותי לרשות הגדולה, בדומה להסדר הקיים לעניין רשות שמספר התושבים בה הוא 35,000 או יותר.

סעיף 10 מוצע לקבוע הוראה לעניין מוסד תכנון שהחל לדון בתכנית שבסמכותו ובטרם השלים את הדיון בה עברה הסמכות לגבי התכנית למוסד תכנון אחר, וזאת כדי למנוע אי־בהירות בנוגע לשאלה מיהו מוסד התכנון המוסמך להמשיך ולדון בתכנית במצבים מסוג זה. כך לדוגמה במקרה שבו ועדה מחוזית החלה לדון בתכנית שבסמכותה ובטרם השלימה את הדיון בה אושרה תכנית כוללת בתחום התכנית. במצב זה, ככל שהוועדה המקומית היא ועדה מקומית עצמאית (כמשמעותה בסעיף 31 לחוק) וככל שהתכנית שהוועדה המחוזית החלה לדון בה כאמור אינה סותרת את התכנית הכוללת, תהיה הסמכות לגביה נתונה, ככלל, לוועדה המקומית העצמאית, בהתאם לקבוע בסעיף 62א(ג) ו-(ד) לחוק.

על פי ההסדר המוצע, ככל שלא נקבעו הוראות אחרות בחוק, המועד הקובע לעניין הסמכות יהיה מועד החלטתה על הפקדת התכנית – ככל שמוסד התכנון שהחל לדון בתכנית טרם החליט על הפקדת התכנית, תועבר התכנית למוסד התכנון המוסמך, אך אם מוסד התכנון כבר החליט להפקיד את התכנית (כלומר דן בתכנית וקיבל החלטה מהותית לגביה), הסמכות לגבי אותה תכנית תמשיך ותהיה למוסד התכנון שהחליט להפקידה.

חברים מתוך רשימת אנשים שהמליצו עליהם הרשויות המרחביות (זאת נוסף על יושב ראש הוועדה, שימנה שר האוצר). הסעיף קובע עוד כי שני חברים לפחות מבין שבעת החברים כאמור לא יהיו חברי המועצות של הרשויות המקומיות החברות במרחב התכנון המקומי.

כדי לאפשר את הייצוג של נבחרי הציבור, במצב שבו מרחב התכנון כולל יותר מחמש רשויות, מוצע לקבוע כי הרכב החברים בוועדה כאמור יעמוד על מספר השווה למספר הרשויות בתוספת של שני חברים נוספים. מצב זה יאפשר ייצוג של כל הרשויות בוועדה באמצעות נבחרי הציבור ובנוסף יהיו בוועדה עוד שני חברים שאינם חברי המועצה ברשויות כאמור.

בנוסף, סעיף 19(א1) לחוק קובע כי במרחב תכנון מקומי שבו כלולות יותר מרשות מקומית אחת, אך לפחות באחת מהרשויות כאמור מספר התושבים הוא 35,000 או יותר, לא יחולו הוראות סעיף 19(א) לחוק, והרכב הוועדה המקומית יהיה 17 חברים. במקרה כזה שר הפנים יקבע את מספר הנציגים של כל רשות מרחבית בוועדה בהתאם לקבוע בסעיף 19(א1) האמור. מוצע להחיל הוראה זו גם במקרים שבהם כלולות במרחב התכנון המקומי שתי רשויות מקומיות בלבד, ומספר התושבים ברשות הגדולה מבין השתיים הוא פי שלושה לפחות ממספר התושבים ברשות השנייה, ומספר התושבים ברשות הגדולה הוא 20,000 לפחות. זאת מכיוון שבמצבים אלה, נכון לתת ייצוג

11. בסעיף 149(א) לחוק העיקרי, בפסקה (4), בסופה יבוא "הוראות פסקה זו לא יחולו לגבי תיקון סעיף 149
תכנית מיתאר ארצית או תכנית מיתאר מחוזית שניתן להוציא מכוחה היתר או לבצע עבודות בלא צורך באישורה של תכנית נוספת טרם מתן היתר או ביצוע העבודה, אם מתקיים אחד מאלה:

(א) נקבע בתכנית כי ההקלה או השימוש החורג אינם טעונים אישור של המועצה הארצית;

(ב) המועצה הארצית החליטה כי ההקלה או השימוש החורג אינם טעונים אישורה."

12. בסעיף 158כא לחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ד) על אף הוראות סעיף זה, רשאי שר האוצר לקבוע כי במכון בקרה מסוג שיקבע לא תידרש העסקת בקר מורשה לעניין גורם מאשר מהגורמים המנויים לפי סעיף זה, כפי שיקבע; תקנות לפי סעיף קטן זה ייקבעו לאחר התייעצות עם השר הממונה על אותו גורם מאשר"

13. בתוספת השנייה לחוק העיקרי, בסעיף 3, במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) תקופת כהונתו של חבר הוועדה תהיה חמש שנים, ואולם חבר הוועדה שתקופת כהונתו תמה יוסיף לכהן עד למינוי חבר אחר במקומו או עד למינויו מחדש לפי סעיף קטן (ג)."

ד ב ר י ה ס ב ר

הבריאות או עובד מעובדי משרדו; השר להגנת הסביבה או עובד מעובדי משרדו; הרשות הארצית לכבאות והצלה או ממלא תפקיד בה; הרשות המוסמכת כמשמעותה בחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951). סעיף קטן (ב) של הסעיף האמור מסמיך את שר האוצר לקבוע בתקנות כי תידרש העסקת בקר מורשה לעניין גורמים מאשרים נוספים. לפי סעיף 158כג לבקר מורשה יהיו נתונות הסמכויות של גורם מאשר לפי החיקוק שלגביו הוא מורשה, למתן אישור לתיאום או להתייעצות בעניין בקשה להיתר ועבודה לפי היתר לפי החוק.

בשל המורכבות הכרוכה בהפעלת מכוני הבקרה, יכול שמכוני בקרה מסוימים יוסמכו ויפעלו רק לעניין סוגי בקשות מסוימים (ראו למשל לעניין זה את הוראות סעיף 158טז(ב) לחוק). בהמשך לכך ובשים לב, בין השאר, לסוגי עבודות מסוימות, אשר לגביהן הסמכויות של חלק מהגורמים המאשרים מצומצמת, מוצע לאפשר לשר האוצר לקבוע לעניין מכוני בקרה מסוג מסוים, כי הם אינם נדרשים להעסיק בקר מורשה לגבי גורם מאשר אחד או יותר מהגורמים המנויים בסעיף, וזאת לאחר שהתייעץ עם השר הממונה על אותו גורם מאשר.

יובהר כי ככל שלא ימונה בקר מורשה לעניין גורם מאשר, ייוותרו הסמכויות בידי הגורם המאשר.

סעיף 11 סעיף 149(א) לחוק קובע בפסקה (4) שבו כי בהקלה או בשימוש חורג מתכנית מיתאר ארצית או מתכנית מיתאר מחוזית, נדרש, נוסף על ההליך הרגיל הקבוע בסעיף האמור, גם אישור המועצה הארצית.

כדי לאפשר את קידום הליכי הרישוי בלוחות זמנים מהירים מוצע לתקן את פסקה (4) האמורה כך שלגבי תכנית מיתאר ארצית או תכנית מיתאר מחוזית שניתן להוציא מכוחן היתר או לבצע עבודה בלא צורך באישורה של תכנית נוספת טרם מתן ההיתר או ביצוע עבודה, יהיה ניתן לקבוע בהוראות התכנית, כי ככל שיבוקש שימוש חורג או מתן הקלה ממנה, לא יהיה צורך באישור המועצה הארצית.

בנוסף, ככל שלא נקבעה הוראה כאמור בתכנית מסוג זה, תהיה רשאית המועצה הארצית לקבל החלטה כי הקלה או שימוש חורג ממנה לא תהיה טעונה את אישורה.

יובהר כי קביעה או החלטה כאמור יכול שיהיו ביחס לכל שטחה של התכנית או לחלק ממנה, ומובן כי היא יכולה לכלול את התנאים שבהם לא יהיה צורך באישור המועצה הארצית.

סעיף 12 סעיף 158כא לחוק קובע, בסעיף קטן (א) שבו, כי מכון בקרה יעסיק בקר מורשה לעניין ארבעה גורמים מאשרים כפי שנקבעו בסעיף הקטן האמור (שר

תיקון חוק התכנון והבנייה (תיקון מס' 101), התשע"ד-2014², בסעיף 81(ז), במקום "שנתיים" 14. בחוק התכנון והבנייה (תיקון מס' 101), יבוא "ארבע שנים".

ד ב ר י ה ס ב ר

הוראות ששיקרו החובה לבקרת תכנון ובקרת ביצוע במכוני בקרה ואישור לתחילת עבודות. לגבי הוראות אלה נדחה יום התחילה בצו עד יום י"ד בטבת התשע"ח (1 בינואר 2018) (ר' צו התכנון והבנייה (תיקון מס' 101) (דחיית יום התחילה המאוחר של החוק (מס' 2)), התשע"ז-2017 (ק"ת 7823 עמ' 1183)).

בשל המורכבות הכרוכה בהפעלת מכוני הבקרה, והצורך להחיל את פעילות המכוני באופן מדורג, בשים לב למוכנות מכוני הבקרה לתת שירות בהתאם להוראות החוק כאמור, ובשים לב לפעולות שבוצעו ולפעולות שעוד נדרש לבצע לשם כך, מוצע לתקן את סעיף 81(ז) לתיקון 101, באופן שיאפשר לשר האוצר לדחות בצו את יום התחילה המאוחר או להחילו באופן מדורג כאמור בסעיף זה, לתקופה של שנתיים נוספות.

סעיף 14 סעיף 81(ר) ו-1(ז) לחוק התכנון והבנייה (תיקון מס' 101), התשע"ד-2014 (להלן – תיקון 101), קובע הוראות תחילה בנוגע להוראות החוק שעניינן רישוי ובכלל זה לעניין ההוראות הנוגעות למכוני הבקרה. על פי הסעיף האמור יום התחילה לעניין הוראות אלה יהיה ביום כ' בטבת התשע"ו (1 בינואר 2016) (להלן – יום התחילה המאוחר), תוך מתן אפשרות לשר האוצר לדחות בצו את יום התחילה המאוחר או להחילו באופן מדורג, לפרק זמן שלא יעלה על שנתיים מיום התחילה המאוחר. דחייה לפי הסעיף האמור תיעשה בהתחשב, בין השאר, בשיקולים המנויים בסעיף, שיקרו, מוכנות הוועדות המקומיות ורשויות הרישוי, ומוכנות מכוני הבקרה לספק שירותים לכלל מבקשי ההיתרים במרחבי התכנון השונים.

על פי הסעיף האמור נכנסו לתוקף מרבית ההוראות שעניינן רישוי, כפי שנקבעו בתיקון 101 לחוק, למעט כמה

² ס"ח התשע"ד, עמ' 474.

